

samen

WIJ MAKEN GEZOND GEWOON

BELEIDSBEGROTING 2024
GGD WEST-BRABANT

VOOR EEN GEZOND, VEILIG EN GELUKKIG WEST-BRABANT

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur | 30 maart 2023

INHOUD

		PAG
	VOORWOORD	3
1.	INLEIDING	4
	GGD WEST-BRABANT IN ÉÉN OOGOPSLAG	6
2.	AMBITIES EN DOELEN 2024	7
3.	PRESTATIE-INDICATOREN	17
4.	TOTAALKOSTEN PER GEMEENTE	18
5.	SAMENWERKINGSVERBANDEN	24
6.	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	26
7.	FINANCIERING	28
8.	WEERSTANDSVERMOGEN	31
9.	EXPLOITATIERESULTAAT	35
10.	INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	37
11.	BIJLAGEN	39

RESERVES EN VOORZIENINGEN
- BIJDRAGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN
- VERBONDEN PARTIJEN VOOR DE GEMEENTEBEGROTINGEN 2024
- DIT IS DE GGD
- OVERZICHT TOEPASSING RICHTLIJNEN NOTA VERBONDEN PARTIJEN

VOORWOORD

Voor u ligt onze beleidsbegroting voor 2024. Met deze eerste begroting van ons nieuwe bestuur en vanuit onze nieuwe toekomstvisie geven we inzicht in onze doelen voor 2024 en geven we aan binnen welk financieel kader we deze willen bereiken. Corona is nog steeds in ons midden en onze organisatie levert nog altijd een bijdrage aan de bestrijding van het virus. Hoe de situatie is in 2024, is nog niet in te schatten. De coronakosten komen vooralsnog ten laste van VWS en als het onverhoopt nodig is stellen we voor het programma Corona Next Step weer een afzonderlijke begroting voor 2024 op, die we te zijner tijd ter besluitvorming aan ons bestuur zullen voorleggen. Vanuit de GHOR waarborgen we ook in 2024 de zorgcontinuïteit in onze regio en vanuit onze bedrijfsvoering zijn we druk met de noodzakelijke doorontwikkeling en beveiliging van onze systemen en databases. Het is fijn om nu weer volop aan de slag te zijn met onze reguliere werkzaamheden en weer nauw in contact te staan met onze collega's, gemeenten en andere partners, maar vooral ook met de inwoners van West-Brabant zelf.

Als uitvoeringsorganisatie van de Publieke Gezondheid blijven we ons, namens de zestien West-Brabantse gemeenten, inzetten voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van iedereen in de regio. Dit is onze wettelijke taak vanuit de Wet Publieke Gezondheid, de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Kinderopvang.
We houden de gezondheid in de gaten, stimuleren gezond gedrag en beschermen mensen tegen bedreigingen zoals besmettelijke ziektes. De samenleving is in beweging en wij bewegen daarin mee. Gezondheid is een groot goed en verdient een stevige plaats in het leven van iedereen om mee te kunnen doen. Door intensief samen te werken met gemeenten, andere GGD'en, zorgpartners en ondernemers uit de regio willen we de gezondheidskansen voor iedereen vergroten. Mensen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gezondheid, maar vertrouwen ook op de overheid voor steun en bescherming. Na de coronacrisis is er landelijk veel aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl, onder andere vanuit het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Als GGD omarmen we dit en grijpen we alle kansen aan om bij te dragen aan meer gezonde levensjaren erbij voor alle West-Brabanders.

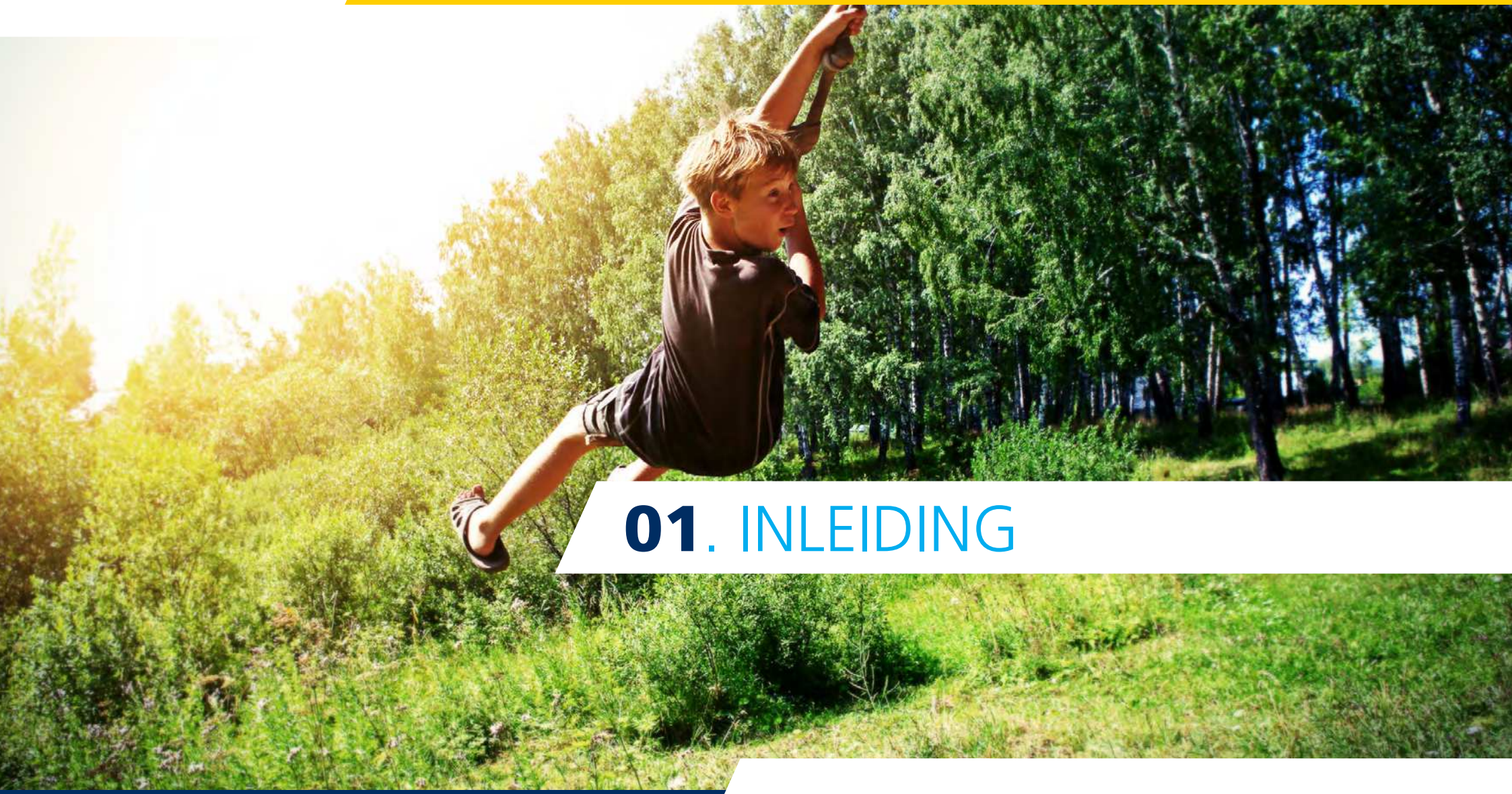
We streven er ook in 2024 naar dat iedereen in West-Brabant de kans krijgt om gezond, veilig en gelukkig op te groeien, te leven en te werken!

Namens het Dagelijks Bestuur van de GGD West-Brabant, 9 maart 2023

De voorzitter,
Mw. M. Witte

De secretaris,
Dhr. S. Baan

01. INLEIDING

INLEIDING

Sinds 2020 heeft de minister van VWS een stevig beroep op de GGD gedaan en hebben we jaren gewerkt vanuit een dubbele opdracht: enerzijds de uitvoering van het coronabeleid en anderzijds ons reguliere werk dat bovendien sterk werd, en nog steeds wordt, beïnvloed door de gevolgen van de coronacrisis. Voor het beheersen en bestrijden van het coronavirus hebben wij het programma 'Corona next step' ingericht. We hopen dat dit programma in 2024 is afgeschaald en volledig is ingebed in onze reguliere GGD-organisatie. Mocht dit niet het geval zijn, dan zullen we daarover afzonderlijk verantwoording afleggen in onze jaarstukken.

Leeswijzer en vervolg

In deze beleidsbegroting laten we eerst de GGD in één oogopslag zien. Daarna beschrijven we onze ambities en doelen, met als basis onze toekomstvisie tot 2033 en het beleidsplan 2023-2026. In 2023 formuleren we samen met onze gemeenten nieuwe indicatoren, die passen bij de doelen in ons beleidsplan. Deze zullen eind 2023 via een begrotingswijziging aan ons bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd. Vervolgens gaat het in hoofdstuk 4 over de gemeentelijke bijdragen 2024. De wettelijk verplichte onderwerpen en de financiële begroting voor 2024 volgen daarna.

De begroting is opgezet volgens de kaders die ons Algemeen Bestuur op 8 februari 2023 heeft vastgesteld. Hierbij zijn de richtlijnen vanuit de Nota Verbonden Partijen zo veel mogelijk toegepast (zie bijlage). Na vaststelling van de concept beleidsbegroting door het Algemeen Bestuur op 30 maart 2023 kunnen de gemeenteraden van West-Brabant hun zienswijze kenbaar maken. Deze worden meegenomen in de bespreking en vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur op 6 juli 2023.

DE GGD IN EEN OOGOPSLAG

MENSEN EN WERKGEBIED

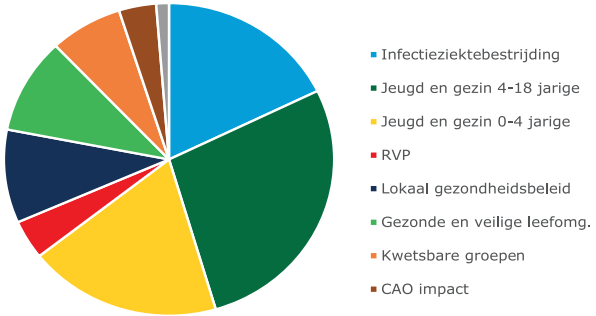
Ruim **714.426** inwoners in 16 gemeenten, waarvan

- kinderen 0 t/m 18 jaar 123.297
  - 11.772 kinderen 0 t/m 3 jaar
  - 111.525 kinderen 4 t/m 18 jaar
- volwassenen 19 t/m 65 jaar 432.298
- ouderen ouder dan 65 jaar 158.831

Bijdragen door gemeenten (o.b.v. gemeentelijke bijdrage) aan de PRODUCTEN

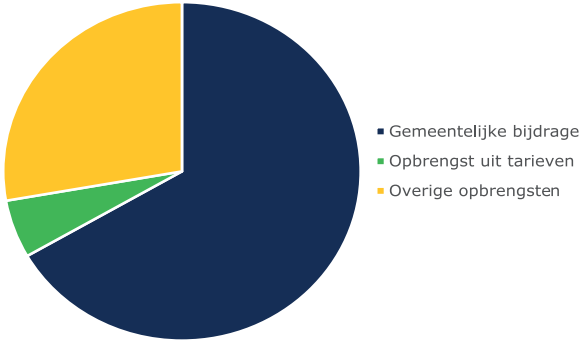
- Infectieziektenbestrijding € 4.277.422
- Jeugdgezondheid € 11.206.357
- Rijksvaccinatieprogramma € 968.671
- Lokaal gezondheidsbeleid € 2.320.799
- Gezonde en veilige leefomgeving € 2.376.426
- Kwetsbare groepen € 1.718.025
- CAO impact € 878.000
- Informatie beveiliging € 300.000

INKOMSTEN

Inkomsten totaal € 36 miljoen

- Gemeentelijke bijdrage € 24 miljoen
- Opbrengst uit tarieven € 2 miljoen
- Overige opbrengsten € 10 miljoen

02. AMBITIES EN DOELEN 2024

INLEIDING

In dit hoofdstuk geven we onze ambities weer en beschrijven we per ambitie welke doelen we willen bereiken in 2024. Begin 2023 hebben wij onze toekomstvisie voor Publieke Gezondheid voor de komende tien jaar vastgesteld. Een visie voor een langere periode, omdat de uitdagingen van vandaag de dag ook een langere adem vragen van de samenleving, onze gemeenten en daarmee ook van onze GGD. Hoe ziet de publieke gezondheid eruit in 2033? Naar de antwoorden op die vraag zijn we samen met onze medewerkers, ketenpartners en inwoners op zoek gegaan. Het resultaat is onze Toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken samen gezond gewoon'. Een visie voor de lange termijn vraagt natuurlijk wel om doelen op de kortere termijn. Daarom hebben we in ons beleidsplan 2023-2026 nagedacht over wat we in de eerste paar jaar moeten doen om samen met gemeenten en onze partners in 2033 gezond gewoon te hebben gemaakt.

De thema's van deze toekomstvisie en de ambities uit het beleidsplan zijn leidend voor onze doelen in 2024. Deze doelen willen we onder andere bereiken door ons 'Gezonde Geluid' te laten horen. Om 'wij maken samen gezond gewoon' waar te maken moeten we soms ook dingen doen die we (nog) niet als vanzelf doen, maar die wel hard nodig zijn om ons gezonde geluid te laten horen. Dat vraagt om lef en het uitbreiden en slim inzetten van ons netwerk.

Ons gezonde geluid is eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. Gedurfd doordat we het onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken. En vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding met onze partners en steeds vanuit het uitganspunt van Positieve Gezondheid.

AMBITIE 1

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

AMBITIE: *In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.*

Om iedereen in staat te stellen elke dag gezonde keuzes te maken en zo gezond mogelijk te leven, is verbreding en verdieping van het huidige preventiebeleid nodig. Zaken als woonomgeving, gezinssituatie, veiligheid, armoede, schulden, (digitale) vaardigheden, taalkennis, sociale netwerken en etnische achtergrond zijn immers van grote invloed op de gezonde keuzes die mensen kunnen maken. Om effectief aan preventie te werken moeten we niet alleen de individuele leefstijlkeuzes van mensen willen beïnvloeden, maar moeten we ook structureel de maatschappelijke factoren aanpakken die van invloed zijn op ongezondheid. Inzetten op individuele leefstijlinterventies is dweilen met de kraan open als we niet tegelijk ook de oorzaken van ongezondheid aanpakken.

Daarom richten onze preventie-activiteiten zich zowel op de fysieke als mentale gezondheid van mensen. En daarnaast nadrukkelijk ook op het gezonder maken van de sociale en fysieke leefomgeving waarbinnen het gedrag van mensen tot stand komt. De focus ligt daarbij op gezondheid en vitaliteit. Ons preventiebeleid moet inclusief en effectief zijn voor iedereen in West-Brabant.

Ook corona heeft ons geleerd dat gezondheid niet vanzelfsprekend is voor ons allen als individu, maar ook als samenleving. Om op een eventuele infectieziektecrisis beter voorbereid te zijn, zijn er landelijk middelen ter beschikking gesteld voor de versterking van de infectieziektebestrijding. In 2023 en 2024 groeien we daarom toe naar een robuustere infectieziekte-

AMBITIE 1

bestrijding binnen de GGD en sluiten we aan bij de landelijke organisatiestructuur.
In 2024 werken we samen met onze gemeenten verder aan het verbinden van regionale en lokale partijen uit het sociaal, omgevings- en (publieke) zorgdomein. Zo willen we komen tot regionale preventienetwerken. De GGD heeft hierin meerdere rollen, zoals adviseur en uitvoerder van de Publieke Gezondheid en waar gewenst ook als coördinator of regisseur. We dragen bij aan het waarmaken van de regionale en lokale doelstellingen uit de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We streven ernaar om de principes van vitaliteit en positieve gezondheid leidraad te laten zijn voor beslissingen en initiatieven binnen elk beleidsdomein. Ofwel, Health-In/With-All-Policies. Duurzaamheid en effectiviteit zijn daarbij vanzelfsprekend.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

1.1 Eerlijk geluid

- We maken proactief gebruik van de gegevens uit onze gezondheidsmonitors en koppelen die aan andere databronnen om zo preventie in de regio en lokaal vorm te geven.

1.2 Gedurfd geluid

- We adviseren gemeenten en andere (keten)partners in het kiezen voor interventies en aanpakken die échte impact maken.

1.3 Vernieuwend geluid

- We geven onze regionale kennis- en adviesrol vorm door ons proactief in te zetten in het Gezond en Actief Leven Akkoord en maken daarvoor een regionaal framework.
- We versterken onze pandemische paraatheid en infectieziektebestrijding in onze reguliere organisatie door inzet van meer én andere functies.

AMBITIE 2

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

AMBITIE: *In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.*

Alle kinderen in West-Brabant moeten gezond kunnen opgroeien. Alle inwoners van onze zestien gemeenten verdienen het om gezond, veilig en gelukkig oud te worden. Dat is makkelijker opgeschreven dan voor elkaar gekregen. Maar het raakt wel direct aan onze publieke verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor díe groepen in de samenleving die een verhoogd gezondheidsrisico lopen. Al bij de geboorte heeft niet elk kind de mogelijkheden om gezond groot te worden. Met het programma Kansrijke Start zijn we er, vanaf -9 maanden, vroeg bij. We vervolgen onze inzet via de community-aanpak, die we verder uitbreiden. Extra aandacht hebben we voor kinderen en gezinnen die in armoede leven.

Iedereen krijgt ten minste de kans om te kiezen voor een gezond, veilig en gelukkig leven. Dat betekent: informatie over gezondheid kunnen lezen, begrijpen en toepassen En het houdt in: eigen regie hebben, wat soms pas kan als randvoorwaarden op andere beleidsterreinen daarvoor ruimte bieden (o.a. veiligheid, wonen, schuldhulpverlening). Gezondheidskansen vergroten vraagt om een aanpak van het hele systeem en inbreng van alle betrokkenen. Daarbij zijn de inwoners zelf het meest belangrijk. Met de inbreng van hun ervaringen (ervaringskennis) verbinden zij hun leefwereld met onze systeemwereld en zijn we pas echt in staat om te werken aan gelijke gezondheidskansen. In 2024 blijven we investeren in een gezamenlijke aanpak met andere beleidsterreinen en bouwen we onze structurele inzet van ervaringskennis nog verder uit.

AMBITIE 2

In 2024 gaan we ons verder verdiepen in de verschillende groepen inwoners die elk op hun eigen manier te maken hebben met ongelijke gezondheidskansen. Bijvoorbeeld: arbeidsmigranten, jongeren met drugsgebruik en mensen met een verstandelijke beperking. Door deze verdieping kunnen we onze investering in gelijke gezondheidskansen samen mét en dóór hen gericht vormgeven.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

2.1 Eerlijk geluid

- We versterken het inzicht in de verschillen op wijkniveau door gebruik te maken van de data uit onze gezondheidsmonitors en gegevens die we hebben uit bijvoorbeeld de dashboards van de jeugdgezondheidszorg.

2.2 Gedurfd geluid

- We ontwikkelen de aanpak van gelijke gezondheidskansen door waarbij we (collectieve) preventie zo inzetten dat we tijd en capaciteit vrijspelen om extra te investeren in de doelgroep die het harder nodig heeft.

2.3 Vernieuwend geluid

- We starten met de toepassing van Health in All Policies en ervaringskennis in onze dagelijkse werkzaamheden.

AMBITIE 3

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

AMBITIE: *In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling*

Een gezonde leefstijl is beter vol te houden als de mogelijkheden om te bewegen en te ontspannen aantrekkelijk zijn en de verleidingen voor ongezond gedrag beperkt zijn. Het gezond inrichten van de fysieke en sociale leefomgeving kan duurzaam bijdragen aan het verminderen van volksziektes door beweging te stimuleren. Het kan ook gezondheidsrisico's verminderen, bijvoorbeeld door bij gebiedsontwikkeling nog meer rekening te houden met luchtkwaliteit en schaduwrijke (speel- en sport) plekken die beschermen tegen uv-straling (huidkanker is een van de meest voorkomende en beïnvloedbare soorten kanker). Eenmalige investeringen in de fysieke leefomgeving kunnen een blijvend effect hebben op gezond gedrag en gezonde omstandigheden. Zo nodigen speelplaatsen en wandelroutes uit tot bewegen en zorgt het omleiden van verkeer voor minder fijnstof en geluidhinder.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

3.1 Eerlijk geluid

- We versterken de integrale advisering over de leefomgeving door intern en extern meer in te zetten op kennisdeling. We adviseren onder meer op basis van de Brabantse Omgevingscan en het GezondheidsInformatieKnooppunt.

AMBITIE 3

3.2 Gedurfd geluid

- We adviseren integraal aan en in samenwerking met meerdere domeinen bij gemeenten, zoals ruimtelijke ordening, milieu en het sociaal domein, alsook onze (keten)partners.
- We werken een stappenplan uit om de in 2023 ondertekende Green Deal te implementeren voor een duurzame en toekomstbestendige GGD-organisatie .

3.3 Vernieuwend geluid

- We integreren ook andere thema's als mentale gezondheid, jeugdgezondheidszorg en gelijke gezondheidskansen verder in onze advisering over de gezonde leefomgeving.

De GGD wil ervoor zorgen dat gemeenten door het gebruik van de Brabantse Omgevingsscan gezondheid meewegen en meenemen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een gezonde leefomgeving levert winst op voor alle inwoners, maar nog meer voor inwoners in achterstandswijken. Dus pleiten we voor een gebiedsgerichte aanpak. In 2024 geven we onze gemeenten gezondheidsadviezen bij de (her)inrichting van de fysieke leefomgeving, onder meer vanuit de businesscase diensten Gezonde Leefomgeving. Op verzoek van de gemeenten breiden we onze diensten uit in het kader van de Omgevingswet met:

1. Adviezen over de omgevingsvisie (volgens de Kernwaarden gezonde leefomgeving);
2. Adviezen over omgevingsplannen (1 advies per gemeente per 7 jaar);
3. Adviezen aan/voor omgevingstafels: gemiddeld 2 adviezen per gemeente per jaar.

Indien een gemeente meer adviezen wil bij 2. en 3. dan wordt dit een plustaak in plaats van een basistaak. De kosten voor deze structurele uitbreiding zijn beperkt: € 95.000, per inwoner: € 0,13.

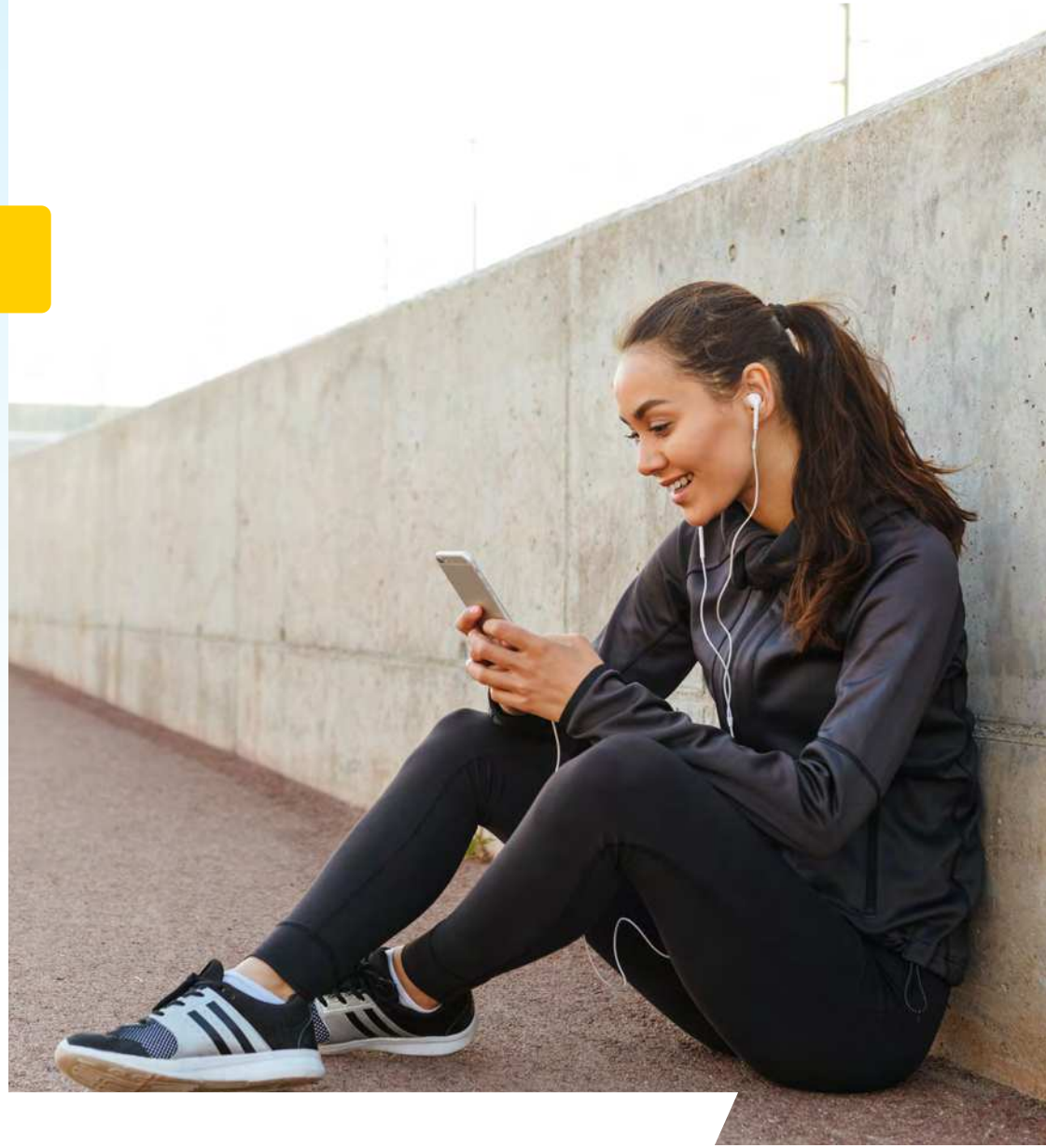
AMBITIE 4

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

AMBITIE: *In 2027 is de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.*

Gezondheid is iets heel persoonlijks. Wat voor de één gezond is, hoeft dat nog niet te zijn voor een ander. Daarom zetten we in op ieders eigen regie, met positieve gezondheid als leidraad. Om zelf te bepalen welke stap nodig is om gezonder te worden, moet je in staat zijn om de nodige kennis tot je te nemen en je eigen te maken. Deze kennis naar onze inwoners brengen, zien wij als een belangrijke taak voor de GGD. Er is al veel kennis over gezondheid beschikbaar, maar deze moet soms nog toegankelijker worden gemaakt. Dit doen we al door het inzetten van bijvoorbeeld de Ouderchat en JouwGGD, maar we kunnen hier nog veel meer mee doen. Daarom gaan we onze data nog toegankelijker en persoonlijker maken en werken we waar mogelijk steeds meer datagedreven, als organisatie en met onze ketenpartners. Als onze inwoners goed geïnformeerd zijn over gezonde leefstijl en ergens terecht kunnen met hun vragen, geeft dit hen de mogelijkheid om zelf te kiezen wat voor hen belangrijk is voor een betere gezondheid.

We vinden het ook belangrijk dat onze partners werken vanuit dezelfde gedachte van positieve gezondheid en eigen regie. Door dit gedachtegoed te verspreiden en te borgen onder gemeenten en ketenpartners, dragen we bij aan een preventie-infrastructuur die iedereen in West-Brabant de mogelijkheid biedt om naar eigen kunnen gezond te zijn. In die infrastructuur willen we gaan werken met 'aandachtsfunctionarissen positieve gezondheid'. Zij kunnen de boodschap van eigen regie en preventie binnen hun organisatie verspreiden en versterken. De GGD heeft de expertise in huis om professionals hierin te trainen. Zo vormen we samen een stevig netwerk waarin we iedereen de vrijheid geven om eigen keuzes te maken, maar waarbij we ze ook helpen om dit te leren als het nu nog te lastig is om het zelf te doen.

AMBITIE 3

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

4.1 Eerlijk geluid

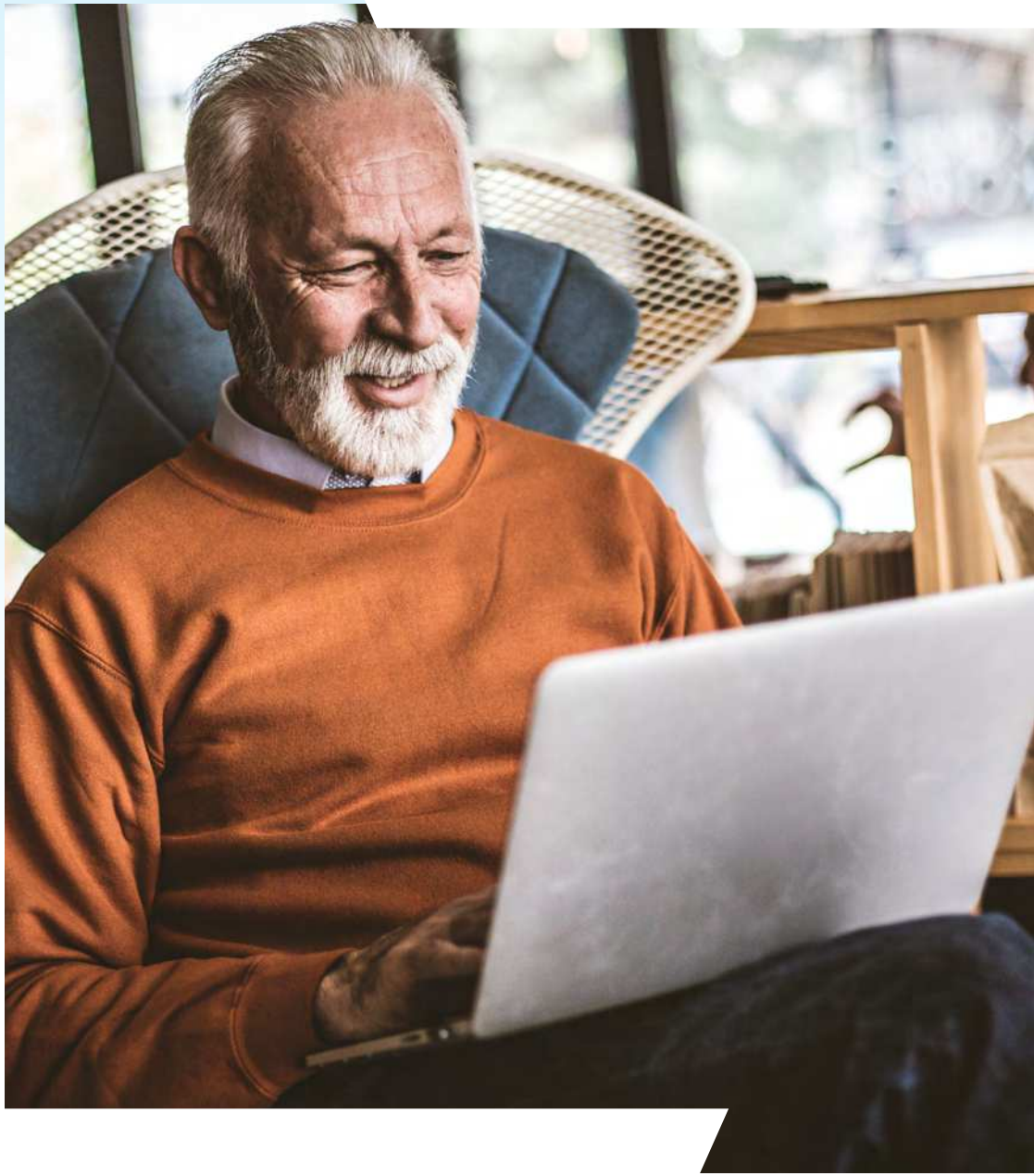
- We investeren in de heldere taal van de kennis en informatie die we beschikbaar hebben, zodat het aansluit op de doelgroep.

4.2 Gedurfd geluid

- We stimuleren de eigen regie door inwonerbetrokkenheid een plek te geven in de publieke gezondheid.

4.3 Vernieuwend geluid

- We maken onze dienstverlening persoonlijker door verder te werken aan de digitalisering, zoals we ook doen met de inzet van JouwGGD en de Ouderchat.

03. PRESTATIE-INDICATOREN

Bij nieuwe ambities en doelen horen ook nieuwe indicatoren. In 2023 gaan we deze, samen met onze gemeenten, formuleren en zullen we ze opnemen in ons beleidsplan 2023-2026, onze begrotingen en jaarstukken. We willen indicatoren die meetbaar zijn en waarmee we kunnen bijsturen als dit nodig is. Zo kunnen we de voortgang op onze doelen monitoren en ons hierover richting het bestuur en onze gemeenten jaarlijks verantwoorden.

04. TOTAALKOSTEN PER GEMEENTE

Naast voortzetting van de kaders 2023 voor de beleidsbegroting 2024 is er een beperkt aantal onderwerpen die in deze beleidsbegroting zijn opgenomen. Het betreft de autonome ontwikkelingen als indexering, het effect van het principe-akkoord van de CAO en de financiële implicaties van de Omgevingswet.

Indexering

Voor het financieel kader voor de algemene bijdrage komt de indexering uit op 3,61%. Dit percentage is conform de afgesproken systematiek berekend. De indexatiemethode is conform onderstaande tabel tot stand gekomen.

Jaar	Loonvoet	Loonkosten% van begroting	Prijsindex	Overige kosten % van begroting	Index	Bron
2024	4,2	65%	2,5	35%	3,61	September-circulaire 2022

In de meerjarenbegroting hebben we de baten geïndexeerd met 3,61%, de salariskosten met 4,2% en de overige kosten met 2,5%.

Impact nieuwe CAO

Op 21 februari 2023 is een principeakkoord over de nieuwe CAO bereikt. In de nieuwe cao's is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. De salarisstijging varieert gemiddeld van ruim 13% aan de basis tot ruim 12% in schaal 5 en bijna 7% in schaal 11.

Medewerkers krijgen daarnaast een extra vakantiedag en een extra feestdag erbij en een vergoeding voor hybride werken van € 3 per dag. Het zogenoemde derde ziektejaar wordt afgeschaft en vervangen door een werkgeversbijdrage aan een individuele arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Voor 2024 is de vaste verhoging van €240 (op basis van fulltime) en de indexatie van 2% verwerkt.

Het verwachte financiële effect komt hiermee uit op €1,3 miljoen waarvan een bedrag van €0,4 miljoen reeds is verwerkt in de indexatie van de beleidsbegroting 2023. Het netto-effect komt hiermee uit op €0,9 miljoen. Dit effect is reeds verwerkt in de beleidsbegroting 2024 en daarmee in de deelnemersbijdrage 2024.

Financiële implicaties Omgevingswet

In lijn met de afspraken in de kadernota zijn de financiële implicaties van de Omgevingswet verwerkt. Brabant breed wordt voor de basistaken 3 fte aangetrokken. De kosten van de extra formatie van 3 fte, voor de structurele uitbreiding van onze dienstverlening vanuit het basispakket voor deze diensten, zijn beperkt: € 345.000,- voor alle Brabantse GGD'en.

We slaan dit op basis van het solidariteitsprincipe om over het aantal inwoners waardoor dit resulteert in een bedrag van € 0,13 per inwoner en totaal €95.000,- (€ 94.696). De hogere baten uit plustaken zijn een schatting en hebben wij geraamd op € 302.000,-. Daarbij bestaat het risico dat de omzet van plustaken kan veranderen zonder dat de GGD de organisatie hierop kan aanpassen. Dit komt omdat we vanwege de specifieke kennis maar zeer beperkt met een flexibele schil zullen werken. Het is onzeker of de Omgevingswet ingaat per 2024 of dat dit toch weer wordt uitgesteld. Ons voorstel voor aanvullende dienstverlening is onlosmakelijk verbonden met de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Verlaging van de GHOR-begroting

Bij GHOR Midden- en West-Brabant zal in 2024 een verdere efficiencyslag plaatsvinden. Dit resulteert in een daling van de bijdrage vanuit de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant van €95.000,-. Door deze daling en het toepassen van de indexering zal de bijdrage vanuit de Veiligheidsregio voor 2024 €2.491.000,- bedragen. Het team GHOR Midden- en West-Brabant wordt gefinancierd door de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (93,65%), GGD West-Brabant (3,19%) en GGD Hart voor Brabant (3,16%). Voor de totale begroting van GHOR Midden- en West-Brabant betekent dit in 2024 een efficiencyslag van €102.000,-.

Ontwikkeling in gemeentelijke bijdrage		Totaal GGD
Gemeentelijke bijdrage (beleidsbegroting) 2023		21.790.197
Indexering		
	Totaal	695.837
- Correctie indexering (prijs) a.g.v. inflatie		(PM)
- Correctie a.g.v. nieuwe CAO (lonen)		878.000
Wijziging inwoner aantallen		
	Basistaken	47.628
	JGZ 0-4 jaar	55.109
	JGZ 4-18 jaar	50.700-
Hogere rijksbijdrage DUUP		122.676
Impact omgevingswet		95.000
Impact wet open overheid (Woo)		20.000
Impact huisvestingskosten CB locaties		91.953
- Correctie op post huisvesting a.g.v. inflatie		(PM)
Totaal gemeentelijke bijdrage basistaken 2024		**23.745.700**

Samenvatting van de ontwikkelingen en het financieel effect op de gemeentelijke bijdrage

Op basis van de opstelling op de vorige pagina hebben hebben de volgende ontwikkelingen een financieel effect op de gemeentelijke bijdrage voor 2024:

Ontwikkeling	Financieel effect (in €)
De basistaken worden geïndexeerd met het indexatiepercentage zoals voorgeschreven in de kadernota 2024.	695.837
In 2023 is een principeakkoord vastgesteld voor de CAO. Het effect van dit akkoord is doorgerekend en verwerkt in de gemeentelijke bijdrage 2024.	878.000
De gemeentelijke bijdrage is deels gebaseerd op de inwoneraantallen. Deze inwoneraantallen worden vermenigvuldigd met een bijdrage voor de betreffende groep.	52.037
De rijksbijdrage DUUP stijgt waardoor dit ook is verwerkt in de gemeentelijke bijdrage.	122.676
Als gevolg van de extra adviestaken bij invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024 slaan we dit op basis van het solidariteitsprincipe om over het aantal inwoners waardoor dit resulteert in een bedrag van € 0,13 per inwoner.	95.000
In de meicirculaire van 2021 zijn gemeenten geïnformeerd over de compensatie van de meerkosten die zij maken in verband met de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). Als GGD ontvangen we deze bijdrage niet en daarom is deze toegerekend aan de gemeenten.	20.000
Er is sprake van een forste toename van de kosten van de consultatiebureau (CB)-locaties. Het verwachte effect hiervan is doorberekend in de bijdrage.	91.953
Totaal effect op de gemeentelijke bijdrage	**1.955.503**

GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN / OVERZICHT PER GEMEENTE:

Gemeenten	aantal inw.	aantal kinderen 0 tm 3	aantal kinderen 4 tm18	producten								
				Infectie-ziekte-bestrijding	Jeugd en gezin 4-18 jarige	Jeugd en gezin 0-4 jarige	RVP	Lokaal gezond-heidsbeleid	Gezonde en veilige leefomg.	Kwetsbare groepen	CAO Impact	GGD West-Brabant
Altena	57.009	2.460	10.177	333.446	607.335	934.621	138.833	180.918	185.254	133.929	70.062	2.584.398
Alphen-Chaam	10.425	404	1.599	61.006	67.126	159.913	21.931	33.100	33.893	24.503	12.812	414.284
Baarle-Nassau	6.931	219	992	40.561	49.677	87.175	12.610	22.007	22.534	16.291	8.518	259.374
Bergen op Zoom	67.894	-	10.563	397.291	610.322	0	49.886	215.558	220.725	159.572	83.439	1.736.792
Breda	184.702	1.223	29.316	1.177.771	1.866.820	494.289	182.611	639.023	654.339	473.051	226.991	5.714.895
Drimmelen	27.476	921	4.018	160.781	181.246	400.656	52.603	87.235	89.326	64.578	33.767	1.070.190
Etten-Leur	44.152	1.690	7.569	258.346	537.433	628.941	100.741	140.170	143.530	103.764	54.261	1.967.187
Geertruidenberg	21.944	813	3.507	128.386	234.813	321.240	49.277	69.658	71.328	51.566	26.968	953.236
Halderberge	30.770	1.055	4.670	179.981	288.601	433.794	62.436	97.652	99.993	72.289	37.815	1.272.560
Moerdijk	37.313	-	5.717	218.378	366.508	0	28.696	118.485	121.325	87.711	45.856	986.960
Oosterhout	56.535	2.168	8.853	330.817	467.689	794.018	120.443	179.491	183.793	132.872	69.479	2.278.603
Roosendaal	77.244	-	11.758	452.176	706.503	0	58.350	245.337	251.217	181.616	94.930	1.990.130
Rucphen	23.326	-	3.117	136.444	149.549	0	14.355	74.030	75.805	54.803	28.667	533.653
Steenbergen	24.333	-	3.482	142.438	183.898	0	16.836	77.283	79.135	57.210	29.904	586.703
Woensdrecht	22.112	-	3.188	129.409	182.171	0	15.700	70.213	71.896	51.977	27.175	548.540
Zundert	22.260	819	2.999	130.192	146.807	305.214	43.362	70.638	72.331	52.292	27.357	848.193
TOTAAL	**714.426**	**11.772**	**111.525**	**4.277.423**	**6.646.496**	**4.559.861**	**968.671**	**2.320.799**	**2.376.426**	**1.718.025**	**878.000**	**23.745.700**

MEERJARENOVERZICHT PER GEMEENTE

Gemeenten	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2024	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2025	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2026	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2027	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2028
Altena	2.584.398	2.677.695	2.774.360	2.874.514	2.978.284
Alphen-Chaam	414.284	429.239	444.735	460.790	477.424
Baarle-Nassau	259.374	268.737	278.438	288.490	298.904
Bergen op Zoom	1.736.792	1.799.490	1.864.452	1.931.759	2.001.495
Breda	5.714.895	5.921.203	6.134.958	6.356.430	6.585.897
Drimmelen	1.070.190	1.108.824	1.148.852	1.190.326	1.233.297
Etten-Leur	1.967.187	2.038.202	2.111.782	2.188.017	2.267.004
Geertruidenberg	953.236	987.648	1.023.302	1.060.243	1.098.518
Halderberge	1.272.560	1.318.499	1.366.097	1.415.413	1.466.510
Moerdijk	986.960	1.022.589	1.059.505	1.097.753	1.137.382
Oosterhout	2.278.603	2.360.860	2.446.087	2.534.391	2.625.883
Roosendaal	1.990.130	2.061.974	2.136.411	2.213.535	2.293.444
Rucphen	533.653	552.918	572.878	593.559	614.986
Steenbergen	586.703	607.883	629.828	652.565	676.122
Woensdrecht	548.540	568.343	588.860	610.118	632.143
Zundert	848.193	878.812	910.538	943.408	977.465
TOTAAL	**23.745.700**	**24.602.917**	**25.491.082**	**26.411.310**	**27.364.759**

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

De bijdragen per gemeente in het meerjarenoverzicht worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met het afgesproken percentage van de kadernota. In het meerjarenoverzicht zijn nog geen andere ontwikkelingen verwerkt.

05. SAMENWERKINGSVERBANDEN

HET SERVICE CENTRUM (HSC)

Het Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten. De samenwerking en de verdeling van de kosten en risico's zijn vastgelegd in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening'. Zowel de kosten als de risico's zijn over de deelnemende partijen verdeeld, waarmee het risico van Btw-heffing is afgedekt. GGD Hart voor Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van HSC wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

BUREAU GEZONDHEID, MILIEU EN VEILIGHEID (GMV)

Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de GGD'en in Brabant hun krachten op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Tilburg. De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoneraantallen. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder. De aansturing wordt gedaan door de directeur van de GGD West-Brabant.

GHOR MIDDEN- EN WEST-BRABANT

De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de GGD West-Brabant hebben sinds 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening', met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen. De Directeur Publieke Gezondheid West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekostigt de GHOR-taken. Daarvoor legt de VRMWB middels haar jaarstukken inhoudelijk en financieel verantwoording af. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant.

STICHTING WESTWEST

Sinds januari 2021 neemt de GGD deel aan Stichting WestWest. De stichting is zeven jaar geleden opgericht om in West-Brabant West de samenwerking in de transmurale zorg te bevorderen. De stichting heeft ten doel om, gezamenlijk met de deelnemers, de ketenzorg rondom de burger met zorg- of hulpvragen in westelijk West-Brabant te organiseren. De samenwerking is vastgelegd in een aansluitingsovereenkomst. De Directeur Publieke Gezondheid neemt deel in het bestuur van de stichting.

06. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kwaliteit van onze gebouwen werkt stimulerend voor het primaire proces. Daarnaast is het van belang dat de waarde van de gebouwen op peil blijft. De aantrekkelijkheid van het gebouw en zijn omgeving kunnen dit bevorderen. Voor de hoofdvestiging, maar ook voor de nevenlocaties indien van toepassing, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen.

Voor overige kapitaalgoederen zoals multifunctionals, archiefstellingen, telefooncentrales en dergelijke zijn onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. In het geval van lease of huur wordt het onderhoud in de betreffende contracten meegenomen.

De investeringsbegroting 2024 bedraagt:

Omschrijving	Beleidsbegroting 2023 (in duizenden euro's)	Beleidsbegroting 2024 (in duizenden euro's)
Bouwkosten/Verbouwingen	250	250
Bedrijfsauto	0	0
Inventaris	250	250
Telefooninstallatie	0	0
Apparatuur/programmatuur	200	200
Medische inventaris	50	50
Totaal investeringen	**750**	**750**

In voorgaande jaren is in verband met de coronacrisis een aantal investeringen uitgesteld. Deze worden in 2024 en verder ingehaald. Op dit moment zijn er veel ontwikkelingen binnen onze GGD (Corona, dienstverlening van morgen investeringen, verdere digitalisering) die ook hun invloed hebben op de investeringen die zullen plaatsvinden. In 2024 willen we concreet stappen gezet hebben naar een meerjaren-investeringsoverzicht om zo ook beter grip te krijgen op het structurele effect op de daarmee samenhangende kapitaals- en onderhoudslasten.

07. FINANCIERING

LIQUIDITEITSBEHEER

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdragen en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd.

KASGELDBEHEER

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentraal overheidsorgaan in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (8,2%). In de onderstaande tabel staat de positie van de GGD West-Brabant. Onderstaande opstelling laat zien dat de vlottende schulden onder de kasgeldlimiet blijven.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot 2023	Begroot 2024
Omvang kasgeldlimiet		
1 Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	2.687	2.911
2 Omvang vlottende korte schuld		
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	5.630	4.693
Schuld in rekening-courant	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	7.525	1.664
	13.155	***6.357***
3 Vlottende middelen		
Contante in kas	-	-
Tegoeden in rekening-courant	-	-
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	15.355	9.074
	15.355	***9.074***
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-2.200	-2.717
Toegestande kasgeldlimiet	2.687	2.911
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	***4.887***	***5.628***

RENTERISICONORM

De renterisiconorm heeft als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van één jaar of langer te beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. .

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Renterisico				
1 Renteherzieningen op leningen o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2 Betaalde aflossingen	263	263	263	263
3 Renterisico (1+2)	263	263	263	263
4 Rente-risiconorm	7.100	7.322	7.578	7.844
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	6.837	7.059	7.315	7.581
5b Overschrijding rente-risiconorm (3 > 4)	nvt	nvt	nvt	nvt
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal	35.498	36.611	37.888	39.219
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4 Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)	7.100	7.322	7.578	7.844

Het overzicht laat zien dat er voldoende ruimte is ten opzichte van de renterisiconorm.

OVERZICHT LENINGEN

Voor de uitvoering van het huisvestingsplan zijn in 2006 leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inwendige aanpassing van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor een periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant restsom € 1.625.000 na 30 jaar)

Omschrijving	Ingangs-datum	Eind datum	Hoofdsom	Rente perc.	Saldo begin 2024	Aflos-singen 2024	Rente 2024	Saldo eind 2024
BNG nr. 40.102214	16-10-2006	tot 1-7-2028	2.000.000	4,20%	500.000	100.000	18.900	400.000
BNG nr. 40.102215	02-07-2007	tot 1-7-2038	6.500.000	4,31%	4.062.500	162.500	171.592	3.900.000
Totaal langlopende leningen			**8.500.000**		**4.562.500**	**262.500**	**190.492**	**4.300.000**

VOORSCHRIFTEN OP BASIS VAN HET BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING (BBV) VOOR DECENTRALE OVERHEDEN

Het Rijk heeft op 17 maart 2016 het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gepubliceerd. De wijzigingen beogen de toegankelijkheid van de begrotingen en jaarrekeningen van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen te vergroten, door de wijze waarop cijfers worden gepresenteerd te veranderen en daarin meer eenheid te brengen.

Voorgeschreven wordt dat de ramingen en realisatiecijfers in het kader van de begrotingsuitvoering opgesteld worden aan de hand van vastgestelde taakvelden. Aan de afzonderlijke taakvelden worden vervolgens de bijbehorende baten en lasten toegerekend. In het onderstaande overzicht is de begroting 2024 van de GGD West-Brabant onderverdeeld naar de taakvelden.

	Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	50	-50
0.4 Overhead	1.500	10.000	-8500
0.10 Mutaties reserves	251	174	77
0 Bestuur en ondersteuning	**1.751**	**10.224**	**-8.473**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.200	2.200	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	300	150	150
1 Veiligheid	**2.500**	**2.350**	**150**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	800	700	100
6.5 Arbeidsparticipatie	50	75	-25
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	45	45	0
6 Sociaal domein	**895**	**820**	**75**
7.1 Volksgezondheid	30.351	22.104	8.248
7 Volksgezondheid en milieu	**30.351**	**22.104**	**8.248**

Met ingang van de begroting 2017 schrijft het BBV voor dat we de overheadkosten begroten op een centrale begrotingspost. In deze begrotingspost zijn de huisvestingslasten, de automatiseringslasten en diverse materiële overheadlasten (drukwerk, catering et cetera) opgenomen. Daarnaast zijn de personele lasten opgenomen van die functies die we op grond van de 'notitie overhead' van de commissie BBV kwalificeren als overhead.

In de begroting per taakveld is terug te vinden welke baten en lasten voor de GGD West-Brabant in het taakveld 0.4 overhead zijn opgenomen.

08. WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen, zonder direct een aanvullende bijdrage van deelnemende gemeenten te hoeven vragen.

BELEID OMTRENT WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICO'S

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de *beschikbare* weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- de *benodigde* weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's, wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.
Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd of in de maximale omvang zullen voordoen.

KENGETALLEN

De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de GGD West-Brabant.

Kengetallen	Begroot 2024	Begroot 2023	Begroot 2022	Realisatie 2022
Netto schuldquote	3%	10%	15%	2%
Netto schulquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3%	10%	15%	2%
Solvabiliteitsratio	36%	25%	30%	35%
Weerstandsvermogen	105%	90%	73%	105%

Zoals aangegeven onder het beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's is de streefverhouding van het weerstandsvermogen 100% voor GGD West-Brabant. In de beleidsbegroting 2024 is het geprognotiseerde weerstandsvermogen 105% waardoor we iets hoger dan het streefpercentage uitkomen. Dit geeft GGD West-Brabant ruimte om onvoorziene risico's of risico's die nadelig uitvallen op te vangen. Gezien de complexe omgeving waarin de GGD acteert is een weerstandsvermogen van 105% passend.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

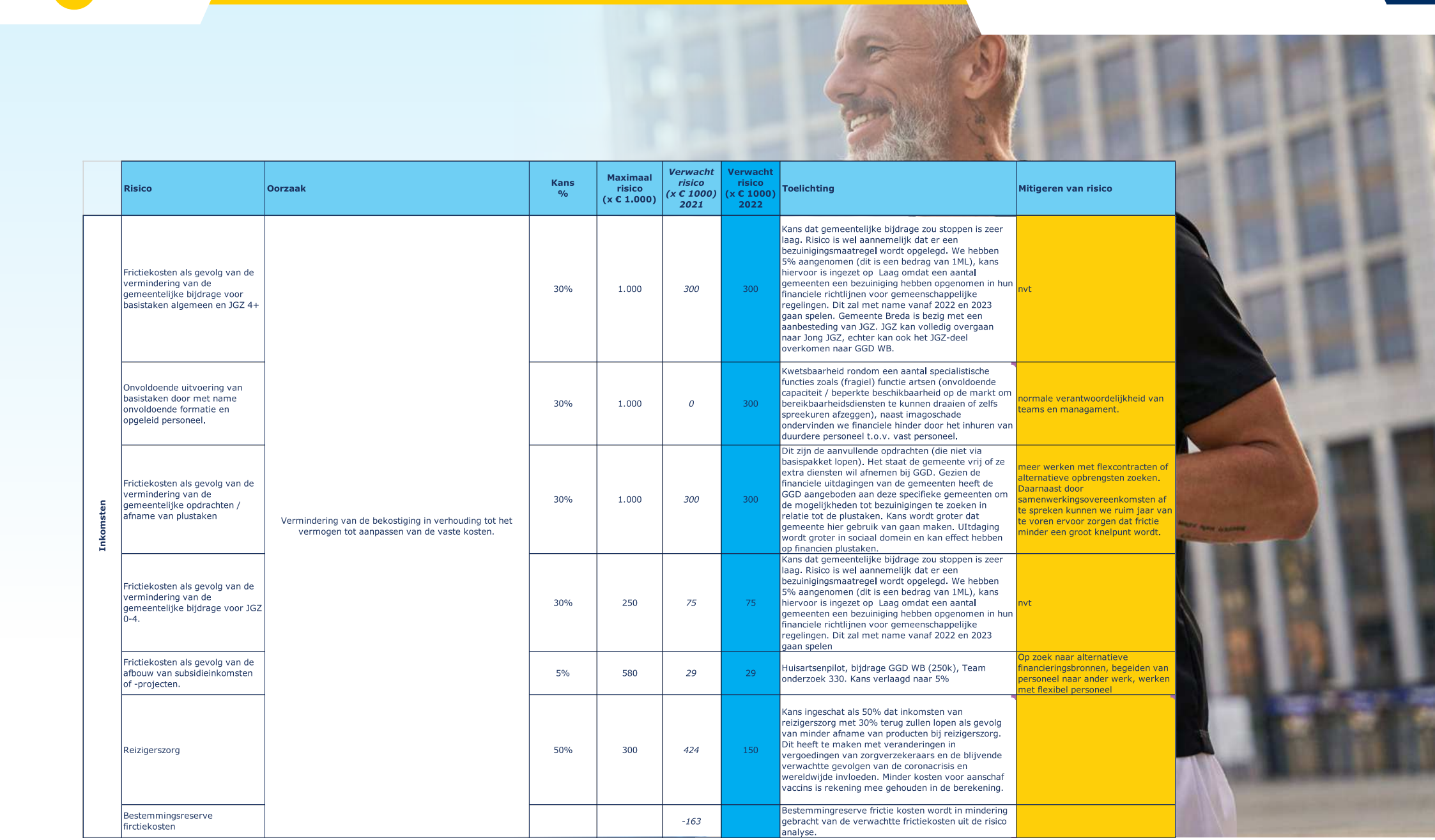
De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

(in duizenden euro's)

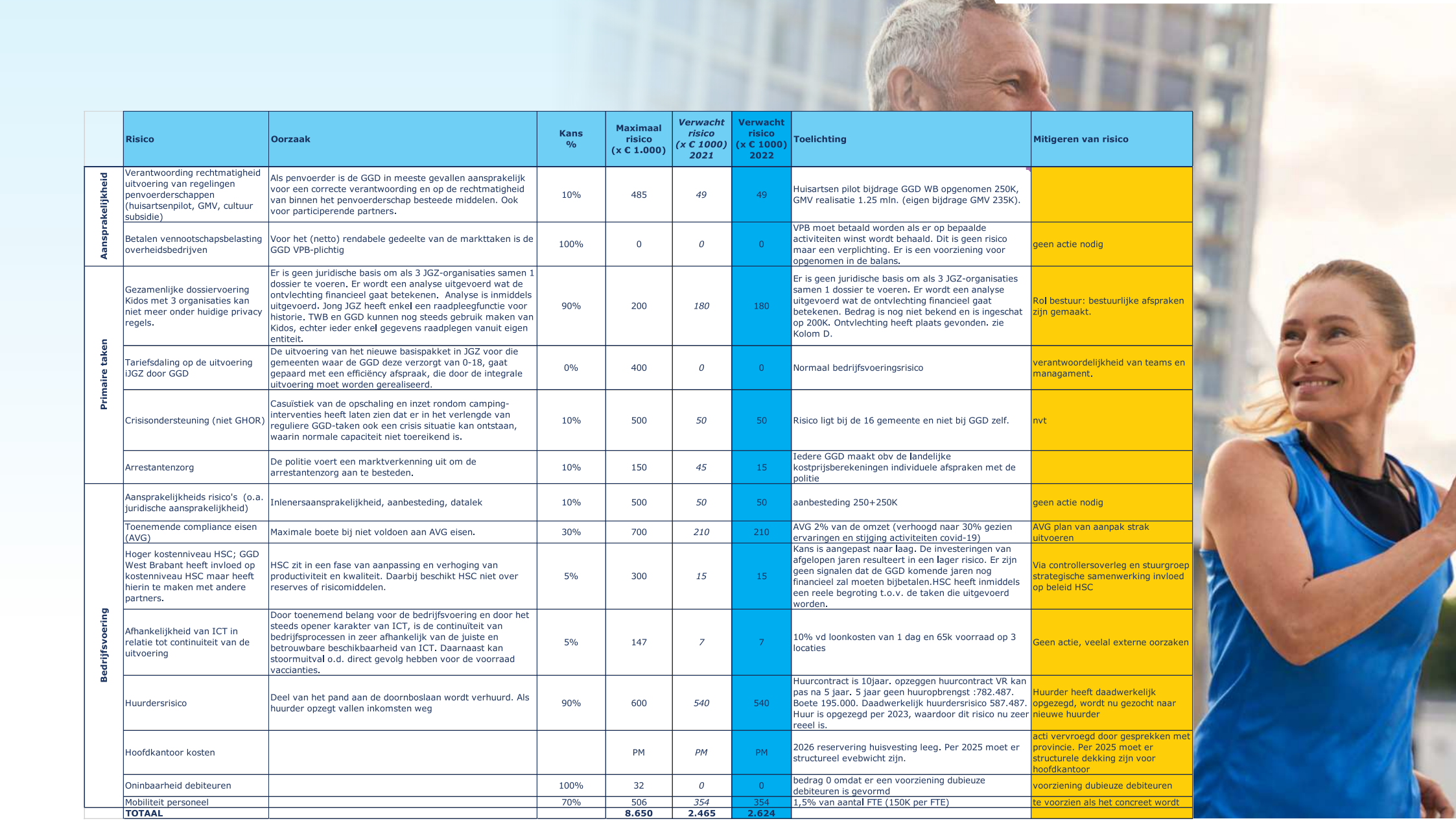
Specificatie weerstandscapaciteit	Beleids-begroting 2024	Beleids-begroting 2023	Beleids-begroting 2022	Realisatie 2022
Algemene Risico Reserve GGD West-Brabant	1.900	1.766	969	1.900
Bestemmingsereserve risico plustaken	852	852	852	852
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2	2	2	2
Totaal	**2.754**	**2.620**	**1.823**	**2.754**

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT OP BASIS VAN DE RISICO-INVENTARISATIE

Wij definiëren een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.
Het MT heeft met adviseurs een omgevingsanalyse en risicomanagementsessie gedaan, met het oog op het identificeren van strategische en externe risico's. Dit is onderdeel van de planning & control cyclus en daarbij worden maatregelen getroffen, kansen bepaald en financiële impact bepaald. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere planning en verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken. Uitgedrukt in een percentage is de dekkingsratio 105%.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico (x € 1.000)	*Verwacht risico (x € 1000) 2021*	Verwacht risico (x € 1000) 2022	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.000	*300*	300	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiele richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen. Gemeente Breda is bezig met een aanbesteding van JGZ. JGZ kan volledig overgaan naar Jong JGZ, echter kan ook het JGZ-deel overkomen naar GGD WB.	nvt
	Onvoldoende uitvoering van basistaken door met name onvoldoende formatie en opgeleid personeel.		30%	1.000	*0*	300	Kwetsbaarheid rondom een aantal specialistische functies zoals (fragiel) functie artsen (onvoldoende capaciteit / beperkte beschikbaarheid op de markt om bereikbaarheidsdiensten te kunnen draaien of zelfs spreekuren afzeggen), naast imagoschade ondervinden we financiele hinder door het inhuren van duurdere personeel t.o.v. vast personeel.	normale verantwoordelijkheid van teams en managament.
	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken		30%	1.000	*300*	300	Dit zijn de aanvullende opdrachten (die niet via basispakket lopen). Het staat de gemeente vrij of ze extra diensten wil afnemen bij GGD. Gezien de financiele uitdagingen van de gemeenten heeft de GGD aangeboden aan deze specifieke gemeenten om de mogelijkheden tot bezuinigingen te zoeken in relatie tot de plustaken. Kans wordt groter dat gemeente hier gebruik van gaan maken. UItdaging wordt groter in sociaal domein en kan effect hebben op financien plustaken.	meer werken met flexcontracten of alternatieve opbrengsten zoeken. Daarnaast door samenwerkingsovereenkomsten af te spreken kunnen we ruim jaar van te voren ervoor zorgen dat frictie minder een groot knelpunt wordt.
	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4.		30%	250	*75*	75	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiele richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen	nvt
	Frictiekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten.		5%	580	*29*	29	Huisartsenpilot, bijdrage GGD WB (250k), Team onderzoek 330. Kans verlaagd naar 5%	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel
	Reizigerszorg		50%	300	*424*	150	Kans ingeschat als 50% dat inkomsten van reizigerszorg met 30% terug zullen lopen als gevolg van minder afname van producten bij reizigerszorg. Dit heeft te maken met veranderingen in vergoedingen van zorgverzekeraars en de blijvende verwachtte gevolgen van de coronacrisis en wereldwijde invloeden. Minder kosten voor aanschaf vaccins is rekening mee gehouden in de berekening.	
	Bestemmingsreserve firctiekosten				*-163*		Bestemmingreserve frictie kosten wordt in mindering gebracht van de verwachtte frictiekosten uit de risico analyse.	

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico (x € 1.000)	*Verwacht risico (x € 1000) 2021*	Verwacht risico (x € 1000) 2022	Toelichting	Mitigeren van risico
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen (huisartsenpilot, GMV, cultuur subsidie)	Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap besteede middelen. Ook voor participerende partners.	10%	485	*49*	49	Huisartsen pilot bijdrage GGD WB opgenomen 250K, GMV realisatie 1.25 mln. (eigen bijdrage GMV 235K).	
	Betalen vennootschapsbelasting overheidsbedrijven	Voor het (netto) rendabele gedeelte van de markttaken is de GGD VPB-plichtig	100%	0	*0*	0	VPB moet betaald worden als er op bepaalde activiteiten winst wordt behaald. Dit is geen risico maar een verplichting. Er is een voorziening voor opgenomen in de balans.	geen actie nodig
Primaire taken	Gezamenlijke dossiervoering Kidos met 3 organisaties kan niet meer onder huidige privacy regels.	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Analyse is inmiddels uitgevoerd. Jong JGZ heeft enkel een raadpleegfunctie voor historie. TWB en GGD kunnen nog steeds gebruik maken van Kidos, echter ieder enkel gegevens raadplegen vanuit eigen entiteit.	90%	200	*180*	180	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Bedrag is nog niet bekend en is ingeschat op 200K. Ontvlechting heeft plaats gevonden. zie Kolom D.	Rol bestuur: bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.
	Tariefsdaling op de uitvoering iJGZ door GGD	De uitvoering van het nieuwe basispakket in JGZ voor die gemeenten waar de GGD deze verzorgt van 0-18, gaat gepaard met een efficiëncy afspraak, die door de integrale uitvoering moet worden gerealiseerd.	0%	400	*0*	0	Normaal bedrijfsvoeringsrisico	verantwoordelijkheid van teams en managament.
	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casuïstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is.	10%	500	*50*	50	Risico ligt bij de 16 gemeente en niet bij GGD zelf.	nvt
	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	10%	150	*45*	15	Iedere GGD maakt obv de landelijke kostprijsberekeningen individuele afspraken met de politie	
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheids risico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek	10%	500	*50*	50	aanbesteding 250+250K	geen actie nodig
	Toenemende compliance eisen (AVG)	Maximale boete bij niet voldoen aan AVG eisen.	30%	700	*210*	210	AVG 2% van de omzet (verhoogd naar 30% gezien ervaringen en stijging activiteiten covid-19)	AVG plan van aanpak strak uitvoeren
	Hoger kostenniveau HSC; GGD West Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners.	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	5%	300	*15*	15	Kans is aangepast naar laag. De investeringen van afgelopen jaren resulteert in een lager risico. Er zijn geen signalen dat de GGD komende jaren nog financieel zal moeten bijbetalen.HSC heeft inmiddels een reele begroting t.o.v. de taken die uitgevoerd worden.	Via controllersoverleg en stuurgroep strategische samenwerking invloed op beleid HSC
	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuiteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen in zeer afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stoormuitval o.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccianties.	5%	147	*7*	7	10% vd loonkosten van 1 dag en 65k voorraad op 3 locaties	Geen actie, veelal externe oorzaken
	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg	90%	600	*540*	540	Huurcontract is 10jaar. opzeggen huurcontract VR kan pas na 5 jaar. 5 jaar geen huuropbrengst :782.487. Boete 195.000. Daadwerkelijk huurdersrisico 587.487. Huur is opgezegd per 2023, waardoor dit risico nu zeer reeel is.	Huurder heeft daadwerkelijk opgezegd, wordt nu gezocht naar nieuwe huurder
	Hoofdkantoor kosten			PM	*PM*	PM	2026 reservering huisvesting leeg. Per 2025 moet er structureel evebwicht zijn.	acti vervroegd door gesprekken met provincie. Per 2025 moet er structurele dekking zijn voor hoofdkantoor
	Oninbaarheid debiteuren		100%	32	*0*	0	bedrag 0 omdat er een voorziening dubieuze debiteuren is gevormd	voorziening dubieuze debiteuren
	Mobiliteit personeel		70%	506	*354*	354	1,5% van aantal FTE (150K per FTE)	te voorzien als het concreet wordt
	TOTAAL			**8.650**	**2.465**	**2.624**		

9. EXPLOITATIERESULTAAT

	Beleids begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000
Baten				
Gemeentelijke bijdrage	23.746	24.603	25.491	26.411
Opbrengst uit tarieven	1.947	2.017	2.090	2.165
Overige opbrengsten	9.510	9.853	10.209	10.578
Vrijval voorziening	44	44	4	4
Totaal baten	**35.246**	**36.517**	**37.794**	**39.158**
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	22.690	23.643	24.636	25.671
Personeel derden	962	986	1.011	1.036
Overige personeelskosten	987	1.012	1.037	1.063
Kapitaallasten	617	617	617	617
Materiele Kosten Hét Service Center	2.200	2.255	2.311	2.369
Overige bedrijfskosten	7.677	7.745	7.933	8.132
Rente lasten	190	179	168	157
Totaal lasten	**35.324**	**36.437**	**37.714**	**39.045**
Totaal saldo van baten en lasten	**-77**	**80**	**80**	**113**
Toevoeging bestemmingsreserve monitors	-18	-18	-18	-18
Toevoeging bestemmingsreserve huisvesting	-156	-156	-156	-156
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	251	94	94	94
	77	**-80**	**-80**	**-80**
GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**	**33**

10. INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x €1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo van baten en lasten	-77	80	80	113
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	77	-80	-80	-80
Begrotingssaldo na bestemming	*0*	*0*	*0*	*33*
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	77	-80	-80	-80
Structureel begrotingssaldo	*-77*	*80*	*80*	*113*

De incidentele baten zijn de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves. In 2024 zet de GGD nog eenmalig een deel van de reserve huisvesting in ter dekking van structurele lasten. Vanaf 2025 laat bovenstaand overzicht zien dat er sprake is van een meerjarig structureel sluitende begroting.

11. BIJLAGEN

RESERVES EN VOORZIENINGEN

NAAM	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 1-1-2023	TOENAMES IN 2023	AFNAMES IN 2023	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR 31-12-2023	TOENAMES IN 2024	AFNAMES IN 2024	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR 31-12-2024
RESERVES							
Algemene risicoreserve	1.899.625	-	-	1.899.625		-	1.899.625
Bestemmingsreserve risico plustaken	852.251	-	-	852.251	-	-	852.251
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000	-	-	2.000	-	-	2.000
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	582.856	-	-	582.856	-	-	582.856
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.169.677	150.000	-252.000	2.067.677	156.486	-251.000	1.973.163
Bestemmingsreserve frictiekosten	162.877	-	-	162.877	-	-	162.877
Bestemmingsreserve monitors	133.419	17.500	-	150.919	17.500	-	168.419
Bestemmingsreserve moderne dienstverlening	164.336	-	-	164.336	-	-	164.336
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebstrijding	300.000	-	-	300.000	-	-	300.000
TOTAAL RESERVES	**6.267.041**	**167.500**	**-252.000**	**6.182.541**	**173.986**	**-251.000**	**6.105.527**
VOORZIENINGEN							
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	27.526	-	-	27.526	-	-	27.526
Voorziening verlofsaldi	128.560	-	-	128.560	-	-	128.560
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv GMV	348.987	-	-145.500	203.487	-	-43.500	159.987
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv reizigersplatform	14.000	-	-	14.000	-	-	14.000
TOTAAL VOORZIENINGEN	**519.073**	**0**	**-145.500**	**373.573**	**0**	**-43.500**	**330.073**
TOTAAL RESERVES & VOORZIENINGEN	**6.786.113**	**167.500**	**-397.500**	**6.556.113**	**173.986**	**-294.500**	**6.435.599**

BIJDRAGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN

				Bijdrage per inwoner/kind			Basistaken								Indexeringsbedragen					Totaal 2024	Totaal 2023	
Gemeenten	Aantal per 1-1-2022	aantal kinderen 0 tm 3 jaar	aantal kinderen 4 tm 18 jaar	Bijdrage per inwoner basispakket	Bijdrage per kind 0 tm 3 jaar	Bijdrage per kind 4 tm 18 jaar	Basistaken	aanvullende financiering DUJP	nieuwe omgevingswet	Wet open overheid (Woo)	Bijdrage basispakket JGZ 0 tm 3 jarigen	Basistaken (4-18)	Bijdrage Rijksvaccinatieprogramma	Huisvesting 0-4 jarigen	Indexatie Bijdrage per inwoner basispakket	indexatie bijdrage per kind 0-4 jaar	Indexatie bijdrage per kind 4-18 jaar	CAO Impact 2023	structurele correctie ingroeipad (S)	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2024	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2023	Gemeenten
Altena	57.009	2.460	10.177	14,00	310	57,5	797.822		7.581	1.596	761.542	585.381	138.833	145.587	26.549	27.492	21.132	70.062	822	**2.584.398**	2.386.723	Altena
Alphen-Chaam	10.425	404	1.599	14,00	310	57,5	145.970		1.386	292	125.066	91.974	21.931	30.332	4.855	4.515	3.320	12.812	-28.169	**414.284**	380.893	Alphen-Chaam
Baarle-Nassau	6.931	219	992	14,00	310	57,5	97.050		922	194	67.796	57.060	12.610	16.932	3.228	2.447	2.060	8.518	-9.443	**259.374**	246.539	Baarle-Nassau
Bergen op Zoom	67.894	-	10.563	14,00	-	57,5	950.600		9.028	1.901	0	607.584	49.886	-	31.618	0	21.934	83.439	-19.196	**1.736.792**	1.580.731	Bergen op Zoom
Breda	184.702	*	29.316	14,00	310	57,5	2.586.562	241.877	24.561	5.171	378.604	1.686.256	182.611	102.017	86.014	13.668	60.874	226.991	119.690	**5.714.895**	5.166.065	Breda
Drimmelen	27.476	921	4.018	14,00	310	57,5	384.700		3.654	769	285.114	231.115	52.603	105.249	12.795	10.293	8.343	33.767	-58.213	**1.070.190**	993.186	Drimmelen
Etten-Leur	44.152	1.690	7.569	14,00	310	57,5	618.143		5.871	1.236	523.173	435.369	100.741	86.881	20.561	18.887	15.717	54.261	86.347	**1.967.187**	1.835.413	Etten-Leur
Geertruidenberg	21.944	813	3.507	14,00	310	57,5	307.187		2.918	614	251.680	201.723	49.277	60.474	10.219	9.086	7.282	26.968	25.808	**953.236**	879.163	Geertruidenberg
Halderberge	30.770	1.055	4.670	14,00	310	57,5	430.632		4.092	861	326.596	268.618	62.436	95.408	14.329	11.790	9.697	37.815	10.285	**1.272.560**	1.170.796	Halderberge
Moerdijk	37.313	-	5.717	14,00	-	57,5	522.517		4.962	1.045	0	328.842	28.696	-	17.376	0	11.871	45.856	25.795	**986.960**	912.070	Moerdijk
Oosterhout	56.535	2.168	8.853	14,00	310	57,5	791.546		7.518	1.583	671.148	509.225	120.443	98.642	26.328	24.228	18.383	69.479	-59.919	**2.278.603**	2.118.594	Oosterhout
Roosendaal	77.244	-	11.758	14,00	-	57,5	1.081.942		10.271	2.162	0	676.320	58.350	-	35.972	0	24.415	94.930	5.768	**1.990.130**	1.834.444	Roosendaal
Rucphen	23.326	-	3.117	14,00	-	57,5	326.464		3.102	653	0	179.290	14.355	-	10.863	0	6.472	28.667	-36.213	**533.653**	479.273	Rucphen
Steenbergen	24.333	-	3.482	14,00	-	57,5	340.817		3.236	681	0	200.285	16.836	-	11.332	0	7.230	29.904	-23.617	**586.703**	536.833	Steenbergen
Woensdrecht	22.112	-	3.188	14,00	-	57,5	309.639		2.940	619	0	183.374	15.700	-	10.297	0	6.620	27.175	-7.823	**548.540**	502.616	Woensdrecht
Zundert	22.260	819	2.999	14,00	310	57,5	311.504		2.960	623	253.538	172.502	43.362	42.523	10.366	9.153	6.227	27.357	-31.923	**848.193**	766.858	Zundert
TOTAAL	**714.426**	**11.772**	**111.525**	**14,00**	**310**	**57,5**	**10.003.095**	**241.877**	**95.000**	**20.000**	**3.644.258**	**6.414.918**	**968.671**	**784.045**	**332.701**	**131.558**	**231.579**	**878.000**	**-**	**23.745.700**	**21.790.197**	

* aantal 0-4 jarigen in buitengebied (dorpen) Breda

In de beleidsbegroting is de bijdrage per inwoner aangepast naar de actuele situatie en varieert deze, onder andere als gevolg van de ontwikkeling in inwonersaantallen, tussen de €13,99 en €14,01. Voor de leesbaarheid en vergelijkbaarheid is besloten de bijdrage per inwoner op €14,00 te stellen in bovenstaande tabel.

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN VOOR DE GEMEENTEBEGROTINGEN 2024

Naam: GGD West-Brabant

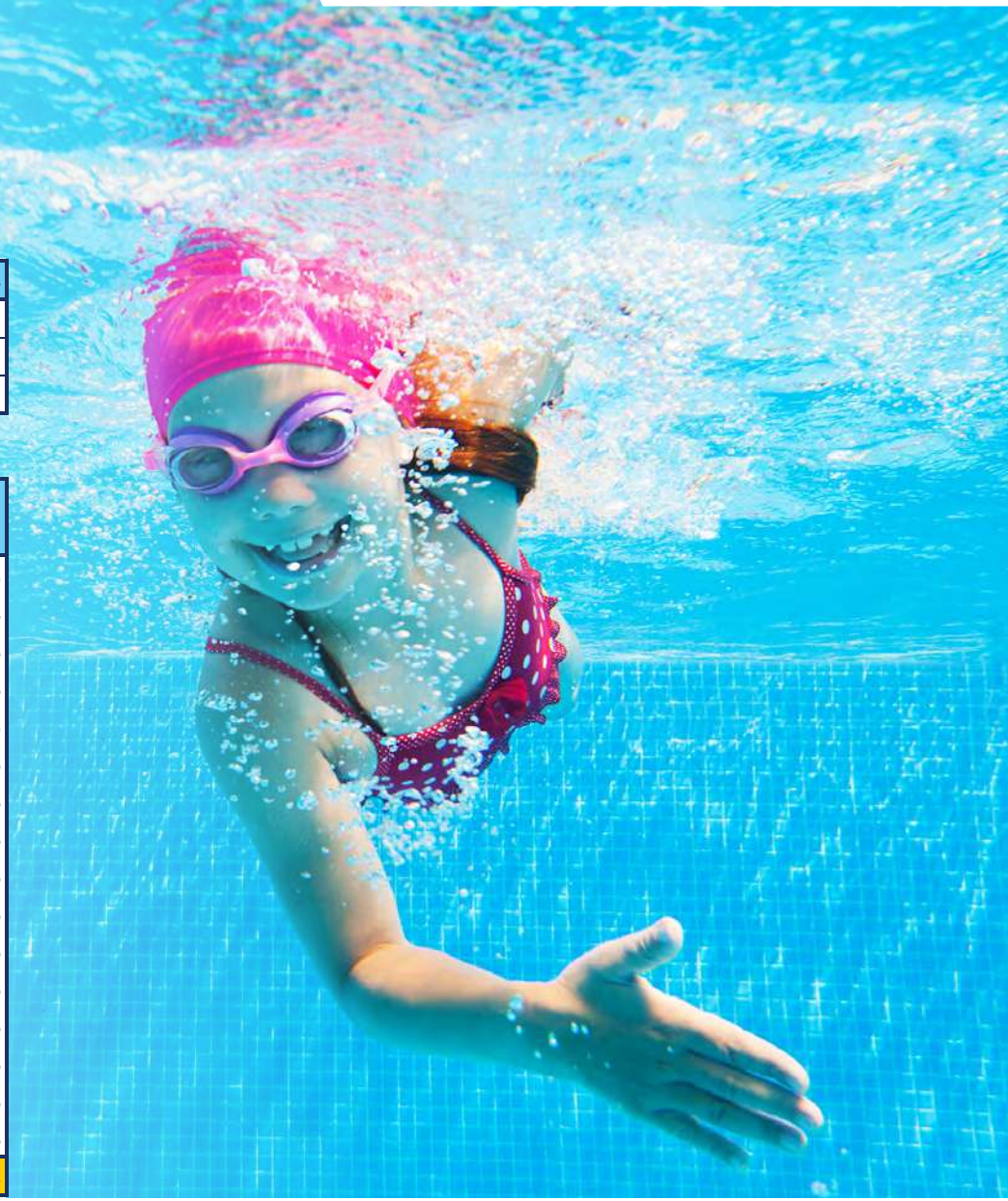
Vestigingsplaats: Breda

begroting 2023	1-1-2024	31-12-2024
Eigenvermogen	6.183	6.106
Vreemd vermogen	10.500	10.500
Financieel resultaat 2021		-

x € 1.000

Bron: begroting 2024

Gemeente	Belang begroot 2024 €	%
Altena	2.584.398	10,88%
Alphen-Chaam	414.284	1,74%
Baarle-Nassau	259.374	1,09%
Bergen op Zoom	1.736.792	7,31%
Breda	5.714.895	24,07%
Drimmelen	1.070.190	4,51%
Etten-Leur	1.967.187	8,28%
Geertruidenberg	953.236	4,01%
Halderberge	1.272.560	5,36%
Moerdijk	986.960	4,16%
Oosterhout	2.278.603	9,60%
Roosendaal	1.990.130	8,38%
Rucphen	533.653	2,25%
Steenbergen	586.703	2,47%
Woensdrecht	548.540	2,31%
Zundert	848.193	3,57%
TOTAAL	23.745.697	100,00%

DIT IS DE GGD

In het overzicht hieronder zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het Algemeen Bestuur heeft besloten (Binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten.).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en betalen.

Opbrengsten

Gemeentelijke bijdragen	€ 24	miljoen
Opbrengst uit tarieven	€ 2	miljoen
Overige opbrengsten	€ 10	miljoen

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR (€ 2,5 miljoen)
- Opbrengsten uit subsidies
- Opbrengsten plusproducten gemeenten

Werkzaamheden	basispakket	plustaken	overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht WMO		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Gemeentelijke bijdrage per inwoner algemeen: €33,00 (rekening gehouden met 0-4 en 4-18 tarieven)
Jaarlijkse stijging door indexatie
Stijging 2020: impuls proactieve taak infectieziektebestrijding.

OVERZICHT TOEPASSING RICHTLIJNEN NOTA VERBONDEN PARTIJEN

Op deze en de volgende pagina's zijn de richtlijnen van de 16 West-Brabantse gemeenten voor de kaderbrief en begroting opgenomen die de gemeenten hebben afgesproken voor alle gemeenschappelijke regelingen. In de tweede kolom is aangegeven of én eventueel hoe dit binnen de GGD West-Brabant is toegepast.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
1	Alle 16 gemeenten	We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting 2024-2027 aanbiedt aan de deelnemers. De GR vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting 2024. In de begroting 2024 neemt de GR ook een overzicht op met de bijdragen 2024 t/m 2027 per deelnemer.	Dit punt is overgenomen. Tevens is dit een wettelijke eis t.a.v. meerjarenbegroting. Een meerjarenoverzicht per gemeente voor de jaren 2022-2027 is beschikbaar. Hierbij merken we op dat de toekomstige bijdragen gebaseerd zijn op de prognoses van het aantal inwoners en kinderen per gemeenten.
2	Alle 16 gemeenten	De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.	Hier voldoen we aan. Binnen de GGD maken we geen gebruik van geprognosticeerde balans. Het begin- en eindvermogen van onze balans baseren wij op realisatie en laten wij terugkomen in de jaarstukken van de GGD.
3	Alle 16 gemeenten	De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de GR deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de GR in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan.	Het overzicht is opgenomen onder de tabel reserves en voorzieningen. De bijlage reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting 2024 is een overzicht van de jaren 2023 en 2024. Er zit geen verder toekomstig verloop in. Het doel van de reserves is onderdeel van de nota reserves en voorzieningen en wordt toegelicht in de jaarrekening. Dit wordt niet apart in de begroting aangegeven.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
4	Alle 16 gemeenten	De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting 2024 stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering en de prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2022 (of een actuelere circulaire). Ook wijzigt de bijdrage wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.	Zie ook de reactie bij punt 1. De begroting 2024 wordt opgesteld op basis van een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage t.o.v. van voorgaand jaar (2023). Uitzondering hierop is de CAO en indexering. Dit is een structurele autonome ontwikkeling die jaarlijks in de begroting verwerkt wordt. Het Algemeen Bestuur heeft op 28 januari 2021 bij de vaststelling van de kadernota dit onderwerp expliciet besproken en ingestemd met de wijze waarop indexering toegepast wordt.
5	Alle 16 gemeenten	In de ontwerpbegroting worden de mogelijkheden beschreven om de bijdrage van de deelnemende gemeenten te verminderen, bijvoorbeeld door besparingen voor te stellen of beleidsinhoudelijke keuzes aan te geven.	Deze zienswijze hebben we niet verwerkt in de beleidsbegroting 2024. We kunnen wel in gesprek met gemeenten over de afname van plusproducten.
6	Alle 16 gemeenten	Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.	Indien 2024 een positief resultaat laat zien zal het DB hiervoor mogelijk een expliciet en gemotiveerd voorstel tot resultaatbestemming voorleggen aan het AB van de GGD West-Brabant.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
7	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Breda Bergen op Zoom Drimmelen Etten-Leur Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Roosendaal Rucphen Steenbergen Zundert	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de GR de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen.	Dit punt is overgenomen.
8	Geertruidenberg	Indien gedurende het begrotingjaar 2024 grote kostenstijgingen plaatsvinden, als gevolg van uitzonderlijke gebeurtenissen, worden uitgaven boven de begroting ter besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.	Dit punt is overgenomen.
9	Roosendaal	Alle begrotingswijzigingen dienen voor een zienswijze te worden voorgelegd aan de gemeenteraden.	Indien het een begrotingswijziging betreft met impact op de inwonersbijdrage, wordt dit voor zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
1	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Bergen op Zoom Breda Drimmelen Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Roosendaal Rucphen Steenbergen Woensdrecht Zundert	De GGD voert in West-Brabant de in de Wet Publieke gezondheid (Wpg) aan de gemeenten opgedragen taken uit. Op onderdelen betreft dit ook taken die vallen onder de Jeugdwet, Omgevingswet, wet op de Kinderopvang en de wet op de Veiligheidsregio's. Leidraad in het handelen van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.	Bij al onze werkzaamheden wordt een zorgvuldige regionale en/of lokale beleidskeuze gemaakt, in samenspraak met gemeenten en onze partners.
2	Alle 16 gemeenten	De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2024 duidelijk weer op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan de in het Meerjarenbeleidskader 2023 – 2026 opgenomen ambities. Daarbij dient u goed notie te nemen van: a. de door de VNG uitgebrachte propositie 'De winst van het sociaal domein' (met als uitgangspunten o.a. 'kansengelijkheid' en 'gezond leven makkelijker maken') en het VNG- Koersdocument 'Met daadkracht naar veerkracht'.	Dit punt is overgenomen. De doelen van de beleidsbegroting 2024 zijn gebaseerd op de thema's uit de toekomstvisie 2023-2033, de ambities uit het beleidsplan 2023-2026 en landelijke en regionale ontwikkelingen en op deze wijze ook herleidbaar terug te vinden in de tekst.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
		b. de Gezamenlijke gezondheidsambitie 'Vooruitzien naar een Gezonder Nederland' van VNG en de zorgverzekeraars. In West-Brabant bent u bij de regionale uitwerking van deze ambitie partij. c. ontwikkelingen op lokaal niveau, zoals lokale preventieakkoorden en -aanpakken, JOGG en gemeentelijke gezondheidsvisies en – nota's. Samen met gemeenten en lokale partners werkt u hierbij aan de uitwerking en realisering van doelen en ambities.	
3	Alle 16 gemeenten	Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. Door de noodgedwongen grootschalige inzet vanuit de GGD ter beteugeling van de Coronacrisis heeft het actualiseringstraject van de prestatie-indicatoren vertraging opgelopen. In de loop van 2022 heeft de GGD samen met een ambtelijke werkgroep de optimalisering van deze indicatoren weer ter hand genomen. Wij gaan ervan uit dat de GGD de geactualiseerde indicatoren opneemt in de Beleidsbegroting 2024.	In 2023 worden nieuwe indicatoren bepaald in samenspraak met onze gemeenten. Deze indicatoren moeten aansluiten op de ambities en doelen uit het nieuwe beleidsplan 2023-2026, zodat hierop kan worden verantwoord. De indicatoren worden in 2023 via een begrotingswijziging voor 2024 in de begroting verwerkt.
4	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Bergen op Zoom Breda	In eendrachtige samenwerking met de landelijke overheid, RIVM en GGD GHOR Nederland behoren de GGD' en goed toegerust en voorbereid te zijn op mogelijke oplevingen van COVID-19 dan wel op een door een andere zoönose/virus veroorzaakte	Dit punt is overgenomen en komt terug in de doelen op beleidsambitie 1.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
	Drimmelen Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Roosendaal Rucphen Steenbergen Woensdrecht Zundert	gezondheidscrisis. De raad verwacht dat de GGD West-Brabant in afstemming met de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant en omringende GGD'en werkt aan een robuustere organisatie die het makkelijker maakt om snel en adequaat in te spelen op grote crisissituaties in de regio. Wij gaan ervan uit dat u: a. in de kaders en daaropvolgende Beleidsbegroting 2024 een beschrijving geeft van hoe deze robuustere organisatie eruit gaat zien. b. de raad informeert over de stand van zaken rond de samenwerking tussen de GGD'en in Brabant, Zeeland en Limburg bij door infectieziekten veroorzaakte gezondheidscrises.	

GGD West-Brabant